

Bruxelles, den 1. oktober 2018
(OR. en)

10756/3/18
REV 3

JAI 728	DATAPROTECT 151
FREMP 117	DIGIT 148
DROIPEN 100	EDUC 287
COHOM 92	EMCO 3
ANTIDISCRIM 14	EMPL 378
ASILE 51	GENDER 24
ASIM 93	JEUN 86
COPEN 246	JUSTCIV 183
COSI 172	MIGR 107
COTER 99	SOC 471
CT 126	VISA 181
DAPIX 227	

NOTE

fra:	formandskabet
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	10756/2/18 REV 2
Vedr.:	Rådets konklusioner om anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i 2017

Vedlagt følger til delegationerne formandskabets kompromisforslag til udkast til Rådets konklusioner om anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i 2017 under hensyntagen til delegationernes bidrag.

**RÅDETS KONKLUSIONER OM ANVENDELSEN AF CHARTRET OM
GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER I 2017****I. INDLEDNING**

1. Rådet bekræfter, at Den Europæiske Union er en "union af værdier" som sikret i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union på grundlag af respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Overholdelsen af grundlæggende rettigheder er nøglen til at sikre, at EU er et sted, hvor borgerne kan trives, udøve deres rettigheder og frihedsrettigheder og leve deres liv uden forskelsbehandling. EU og medlemsstaterne bør derfor, når de gennemfører EU-lovgivning, respektere chartret i alle deres handlinger på alle EU-politikområder.
2. I den forbindelse ser Rådet positivt på Kommissionens beretning for 2017 om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder¹ (i det følgende benævnt "chartret") og rapporten om grundlæggende rettigheder for 2018 fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder² (i det følgende benævnt "agenturet").

¹ ST 9542/18.

² ST 9557/18.

3. Rådet minder om, at bestemmelserne i chartret i henhold til artikel 51 i chartret er rettet til alle EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer under iagttagelse af nærhedsprincippet samt til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten. Rådet opfordrer alle disse aktører til at anvende og fremme anvendelsen af chartret på forskellige niveauer. Rådet opfordrer medlemsstaterne til at udbrede kendskabet til rettighederne i chartret, herunder relevant retspraksis fra Den Europæiske Unions Domstol, navnlig blandt europæiske borgere, offentligheden generelt og de nationale myndigheders personale, og at sikre, at målrettede uddannelsesmoduler tilbydes til nationale retlige aktører, herunder dommere.
4. I den forbindelse ser Rådet med tilfredshed på charterrelaterede konferencer tilrettelagt af Rådets formandskaber og ser frem til den kommende konference med titlen The "national life" of the EU Charter of Fundamental Rights. Avenues to enhance awareness, judicial training and implementation den 23.-24. oktober 2018. Konferencen vil drøfte forskellige redskaber til en bedre gennemførelse og øge opmærksomheden om rettighederne i chartret. Det vil også blive en lejlighed for agenturet til at forelægge sin kommende håndbog med vejledning i anvendelsen af chartret.
5. Rådet ser frem til den kommende 10-årsdag i 2019 for chartret, der blev juridisk bindende med Lissabontraktatens ikrafttræden. Det bliver en lejlighed til at reflektere over de hidtidige erfaringer og yderligere muligheder for at sikre, at det bruges fuldt ud.
6. Rådet understreger den rolle, som EU-Domstolen spiller med hensyn til at fortolke og anvende chartret i EU og gennem sin retspraksis at give yderligere vejledning til nationale dommere og domstole om anvendelsen af chartret. Den bidrager til at gøre chartret til en realitet for almindelige mennesker.

7. Rådet anerkender den vigtige rolle, som agenturet som fastlagt i dets oprettelsesforordning spiller med at indsamle og formidle relevante, objektive, pålidelige og sammenlignelige data og levere evidensbaseret bistand og ekspertise i spørgsmål vedrørende grundlæggende rettigheder og derved udvikle en grundlæggende rettighedskultur i hele EU. Dette blev klart understreget i den anden uafhængige eksterne evaluering af agenturet, som blev hilst velkommen af agenturets bestyrelse i december 2017 og siden forelagt Rådet. Rådet vil overveje alle forslag om en revision af agenturets oprettelsesforordning, som Kommissionen kan overveje at forelægge det, under hensyntagen til den eksterne evaluering af agenturet i 2017 og henstillingerne fra agenturets bestyrelse på grundlag af denne evaluering.
8. Rådet ser med tilfredshed på det gode samarbejde, inden for Unionens kompetence, med internationale organisationer, navnlig Europarådet og dets ekspertorganer såsom Venedigkommissionen.

II. RESPEKT FOR DEMOKRATIET OG RETSSTATEN SOM EN FORUDSÆTNING FOR FULD UDØVELSE AF GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

9. Demokrati er en central værdi for EU og alle dets medlemsstater. Rådet ser frem til Kommissionens kollokvium i 2018 om grundlæggende rettigheder, der er helliget det vigtige emne "demokratiet i EU". Kollokviet bliver en **rettidig** lejlighed til på højeste politiske niveau og på ekspertniveau at drøfte, hvordan man kan forny det demokratiske engagement i EU og det europæiske samfund og udpege mulige veje til at fremme et frit, inklusivt og åbent demokrati i EU.

10. Med henblik på det kommende valg til Europa-Parlamentet i maj 2019 understreger Rådet betydningen af at handle for at øge stemmeprocenten og den demokratiske deltagelse og samtidig tackle det voksende problem med massiv digital desinformation. Rådet ser med tilfredshed på de bestræbelser, Kommissionen har gjort i den forbindelse, herunder i sin meddelelse "Bekæmpelse af desinformation på internettet", der tager sigte på at fremme medlemsstaternes konsekvent tilgang til dette komplekse problem, og ser frem til at se resultaterne af gennemførelsen af de planlagte tiltag. Desuden anerkender Rådet det arbejde, som individuelle medlemsstater og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil gør på dette område, og understreger, at dette arbejde også kan bidrage til at støtte internationale partnere i at tackle disse spørgsmål i hele verden.
11. Inden for rammerne af international ret, EU-ret og national ret understreger Rådet den vigtige rolle, et levende civilsamfund spiller med at fremme grundlæggende rettigheder og menneskerrettigheder og derved bidrage til, at demokratierne fungerer. Rådet minder om betydningen af at fjerne og afstå fra nogen unødvendige, ulovlige eller vilkårlige begrænsninger af civilsamfundets rum, navnlig med hensyn til foreningsfrihed, ret til frit at deltage i fredelige forsamlinger samt ytringsfrihed.
12. Rådet minder om, at retsstaten er en af de grundlæggende værdier i Unionen og en forudsætning for overholdelsen af de grundlæggende rettigheder.
13. Rådet minder om, at Rådet og medlemsstaterne, forsamlet i Rådet, har givet tilsagn om at etablere en dialog blandt alle medlemsstaterne i Rådet om at fremme og garantere retsstaten inden for traktaternes rammer og ser frem til at evaluere dialogen om retsstaten i slutningen af 2019.

14. Rådet understreger betydningen af tillid til offentlige institutioner og ser med tilfredshed på, at dette års årlige dialog om retsstaten i Rådet vil analysere dette emne. Det seminar, som formandskabet organiserede den 11. juli 2018, viste, at tillid er en nødvendig forudsætning for, at den lovgivende, udøvende og dømmende magt i [...] **staten** fungerer, og drøftede forskellige foranstaltninger, der kan bidrage til at styrke eller genvinde tilliden, herunder øget åbenhed og gennemsigtighed. Rådet ser frem til ministrenes debat på samlingen i Rådet (almindelige anliggender).

III. OPBYGNING AF EN KULTUR AF GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER I EU

15. Rådet ser med tilfredshed på Kommissionens engagement i at fremme beskyttelsen af grundlæggende rettigheder i EU, herunder tilrettelæggelsen af det årlige kollokvium om grundlæggende rettigheder.
16. Rådet fremhæver betydningen af at fremme bedre sammenhæng og konsistens mellem interne grundlæggende rettigheder og eksterne menneskerettighedspolitikker.
17. Rådet er fortsat engageret i EU's tiltrædelse af den europæiske menneskerettighedskonvention (EMK), som vil styrke Unionens fælles værdier, gøre EU-retten mere effektiv og øge sammenhængen i forbindelse med beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder i Europa. Rådet opfordrer Kommissionen til hurtigt at færdiggøre sin analyse af de retlige spørgsmål, som Domstolen har rejst i udtalelse 2/13, med henblik på videre drøftelse i Rådet.
18. I forbindelse med 70-års dagen for verdenserklæringen om menneskerettigheder i 2018 bekræfter EU på ny sin rolle med hensyn til at fastsætte et globalt benchmark for universel beskyttelse og fremme af menneskerettigheder samt opbygningen af en kultur af grundlæggende rettigheder.

Kvindens og pigers fulde udøvelse af menneskerettighederne

19. Rådet ser med tilfredshed på Kommissionens kollokvium 2017 om grundlæggende rettigheder med fokus på fremme af kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene, der omhandlede kvinders økonomiske, politiske og sociale myndiggørelse, kvinders rettigheder i den offentlige og den private sfære og bekæmpelse af enhver form for vold mod alle kvinder og piger.
20. I den forbindelse ser Rådet med tilfredshed på det arbejde, der udføres af Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE), navnlig dets ligestillingsindeks 2017, der måler ligestilling mellem kvinder og mænd i Den Europæiske Union i 2005-2015, som en omfattende foranstaltning til at støtte politikudformning på et mere veloplyst grundlag og øge bevidstheden om spørgsmål vedrørende ligestilling mellem kønnene på EU-plan og nationalt plan.
21. Rådet fremhæver nødvendigheden af at fremme og beskytte kvinders **og pigers fulde udøvelse af menneskerettighederne** og af at styrke beskyttelsen af alle kvinder og piger mod alle former for vold i alle sammenhænge.
22. Rådet minder om sine afgørelser om EU's undertegnelse³ af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen) og dets derved udtrykte hensigt om at gå videre med indgåelsen af konventionen og opfordrer Kommissionen til at forelægge sin analyse af de forpligtelser, som EU påtager sig i henhold til konventionen med hensyn til sine institutioner, organer og agenturer samt sit personale. Rådet opfordrer de medlemsstater, der endnu ikke har gjort det, til at ratificere Istanbulkonventionen hurtigst muligt.

³ Rådets afgørelse (EU) 2017/865 og (EU) 2017/866 af 11. maj 2017 (EUT L 131 af 20.5.2017, s. 11).

Bekæmpelse af racisme og fremmedhad

23. Resultater af Den Europæiske Unions anden undersøgelse om mindretal og diskrimination (EU-MIDIS II)⁴ samt rapporter fra andre relevante organisationer peger i retning af foruroligende tendenser for så vidt angår en række former for had og intolerance, herunder udbredt forskelsbehandling, chikane og diskriminerende profilering.
24. Rådet ser med tilfredshed på og støtter arbejdet i EU's Gruppe på Højt Plan vedrørende Bekæmpelse af Racisme, Fremmedhad og Andre Former for Intolerance, der har fremmet drøftelser, samarbejde, udveksling af god praksis og indsamling af retningslinjer på en række vigtige områder. Den udgør en platform til støtte for EU's bestræbelser og nationale bestræbelser på at sikre en effektiv gennemførelse af relevante regler og udarbejdelsen af effektive politikker til at forebygge og bekæmpe hadforbrydelser og [...] **tilskyndelse til had og vold**, herunder ulovlig hadefuld tale på internettet.
25. Rådet opfordrer medlemsstaterne til at bygge videre på dette arbejde for at opnå konkrete fremskridt på stedet vedrørende racisme og fremmedhad og drage fordel af mulighederne for støtte og operationel bistand fra EU og internationale organer til bedre at identificere mangler og forbedre reaktionerne på dem.
26. Rådet opfordrer også medlemsstaterne til at udfolde yderligere bestræbelser på at forbedre registreringen af hadforbrydelser og systematisk indsamle og offentliggøre pålidelige data om hadforbrydelser på et regelmæssigt grundlag for at give nationale myndigheder mulighed for at udvikle effektive, evidensbaserede retlige og politiske reaktioner på disse fænomener. Medlemsstaterne tilskyndes også til at sikre, at forskellige former for hadforbrydelser forbydes i henhold til national lov, og træffe foranstaltninger for at forebygge og bekæmpe tilfælde af hadforbrydelser og [...] **tilskyndelse til had og vold**, navnlig ved effektivt at efterforske, retsforfølge og dømme i sådanne tilfælde for at undgå, at kriminelle handlinger begås straffrit.

⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>

27. Rådet understreger den afgørende betydning, som ytringsfriheden har, og det ser med tilfredshed på den frivillige dialog under adfærdskodeksen om bekæmpelse af ulovlige hadefulde udtalelser på internettet og de positive resultater af overvågningen i 2017, der viser, at IT-platforme fjernede omkring 70 % af det indhold, der var indberettet til dem, mod kun 28 % i den foregående øvelse. Rådet glæder sig over, at adfærdskodeksen er ved at blive en industristandard, der tiltrækker opmærksomhed, også fra mindre platforme.

Fremme af ikkeforskelsbehandling

28. Rådet glæder sig over og støtter arbejdet i EU's Gruppe på Højt Plan vedrørende Ikkeforskelsbehandling, Lighed og Mangfoldighed og dens undergruppe om forbedring af indsamling og brug af ligestillingsdata, hvor det er hensigtsmæssigt. Det opfordrer medlemsstaterne til at deltage i denne undergruppe og fortsat styrke kvaliteten og brugen af ligestillingsdata i deres politikudformning. I den forbindelse ser Rådet frem til de nye retningslinjer om forbedring af indsamling og brug af ligestillingsdata.
29. Rådet ser også med tilfredshed på de igangværende drøftelser om standarder for ligestillingsorganer og noterer sig med tilfredshed Kommissionens henstilling⁵, der rådgiver medlemsstaterne om foranstaltninger, de kan anvende for at bidrage til at øge ligestillingsorganernes effektivitet og uafhængighed.
30. Rådet fremhæver, at der er behov for en indsats på nationalt plan og på EU-plan for at bekæmpe intolerance, forskelsbehandling, **tilskyndelse til had og vold**, herunder imod religiøse grupper, i alle medlemsstaterne⁶.

⁵ Kommissionens henstilling 2018/951 af 22. juni 2018 (EUT L 167 af 4. juli 2018, s. 28).

⁶ **En delegation foreslog at medtage "navnlig kristne og jøder".**

Integration af romaer

31. Rådet ser med tilfredshed på drøftelserne om Kommissionens midtvejsrevision af EU-rammen for de nationale strategier for romaernes integration frem til 2020. Det viser de første tegn på fremskridt, navnlig med at sikre, at børn fuldfører deres obligatoriske fuldtidsuddannelse, og med at fremme førskoleundervisning. Der er dog stadig hindringer (for uddannelse og bolig), som fortsat hæmmer indsatsen for at udmønte disse initiativer i øgede beskæftigelsesmuligheder. Rådet opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at fortsætte bestræbelserne på at bekæmpe racisme og [...] **tilskyndelse til had og vold** mod romaerne og forbedre den sociale og økonomiske integration af romaer, også i lyset af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester.

Rettigheder for personer med handicap

32. **Rådet bekræfter sit tilsagn om at fremme, beskytte og sikre, at alle personer med handicap i fuld udstrækning og på lige vilkår kan udøve alle grundlæggende rettigheder Rådet opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre FN-konventionen om rettigheder for personer med handicap og fremme ligestilling og ikkeforskelsbehandling i overensstemmelse med konventionen og den europæiske handicapstrategi 2010-2020.**

Børns rettigheder

33. Rådet bekræfter sit tilsagn om at fortsætte med at [...] **fremme** ethvert barns ret til at nå sit fulde potentiale i overensstemmelse med FN's konvention om barnets rettigheder [...] og som fastsat i artikel 24 i chartret.
34. Rådet ser med tilfredshed på, at EU's udenrigsministre har vedtaget de reviderede EU-retningslinjer for fremme og beskyttelse af børns rettigheder – Intet barn må lades i stikken (2017). Disse retningslinjer fastsætter EU's overordnede strategi for at styrke indsatsen for at sikre, at ethvert barn, navnlig de mest marginaliserede **og udsatte**, nås af EU's politikker og tiltag.

Beskyttelse af migrantbørn

35. Migrantbørn, navnlig uledsagede mindreårige, er særligt sårbare og til stadighed udsat for risici for vold, fysisk, mishandling, udnyttelse, seksuelt misbrug og menneskehandel. I den forbindelse minder Rådet om sine konklusioner om migrantbørn af 8. juni 2017 efter Kommissionens meddelelse af 12. april 2017 om dette spørgsmål.⁷
36. Rådet ser med tilfredshed på oprettelsen af et europæisk værgemålsnet, der skal lette samarbejdet mellem relevante nationale myndigheder og udveksle god praksis.

⁷ Konklusioner vedtaget af Rådet for Den Europæiske Union og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer om beskyttelse af migrantbørn af 8. juni 2017 og meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet af 12. april 2017 om beskyttelse af migrantbørn, COM(2017) 211 final.

LGBTI-personers ligestilling⁸

37. Rådet noterer sig, at LGBTI-personer stadig ofte er ofre for forskelsbehandling, fysisk vold og [...] **tilskyndelse til had og vold** i hele EU. Derfor minder Rådet om sine konklusioner fra 2016 om LGBTI-personers ligestilling⁹ og anerkender med interesse den årlige rapport fra 2017 om en liste over tiltag til at forbedre LGBTI-personers ligestilling, der blev forelagt den 1. marts 2018 på dagen for antidiskrimination¹⁰.
38. Rådet noterer sig med tilfredshed agenturets bestræbelser på i 2018 at forberede den anden LGBTI-undersøgelse i hele EU¹¹ for at forbedre data**korpus** [...] og derved bistå EU-institutioner og medlemsstater, når de gennemfører EU-ret om beskyttelse af de grundlæggende rettigheder for LGBTI-personer. Rådet ser frem til offentliggørelsen af agenturets kommende undersøgelser om dette emne, så der kan identificeres udviklingstendenser.

En rettighedsbaseret tilgang til aldring

39. Rådet anerkender de spørgsmål, der rejses som følge af befolkningens aldring i hele Europa, og bekræfter på ny betydningen af at sikre, at personers grundlæggende rettigheder fortsat respekteres i hele deres liv, og at ældres særlige behov anerkendes og respekteres. Rådet ser med tilfredshed på det arbejde, som medlemsstaterne udfører på dette område.

⁸ **En delegation foreslog at udelade dette.**

⁹ Vedtaget den 16. juni 2016 (<https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2016/06/16/epsco-conclusions-lgbti-equality/>)

¹⁰ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017annualreportonlgbtilistofactions.pdf>

¹¹ <http://fra.europa.eu/en/project/2018/eu-lgbti-survey-ii>

40. Rådet ser med tilfredshed på agenturets bestræbelser på i sin rapport om grundlæggende rettigheder i 2018 at analysere fænomenet aldring med en rettighedsbaseret tilgang og noterer sig agenturets holdning om, at EU-institutionerne og medlemsstaterne bør overveje at bruge de europæiske struktur- og investeringsfonde til at fremme en sådan tilgang til aldring.

Proklamation af søjlen for sociale rettigheder

41. Rådet fremhæver, at EU's lederes proklamation af den europæiske søjle for sociale rettigheder den 17. november 2017 signalerer EU-institutionernes og medlemsstaternes stærke politiske engagement i at arbejde for et mere socialt og inklusivt Europa.
42. At levere resultater på grundlag af den europæiske søjle for sociale rettigheder er en fælles politisk forpligtelse og et fælles politisk ansvar for EU og dets medlemsstater.

Databeskyttelse og den digitale verden

43. Rådet ser med tilfredshed på ikrafttrædelsen i maj 2018 af den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR) og af direktivet om beskyttelse af personoplysninger inden for retshåndhævelse. Disse lovgivningsmæssige rammer styrker borgernes grundlæggende rettigheder i den digitale tidsalder med hensyn til behandling af personoplysninger og sådanne oplysningers frie bevægelighed som fastlagt i artikel 8 i chartret, mens samhandelen lettes på det digitale indre marked.

44. Rådet anerkender, at den digitale verden, herunder øget brug af algoritmer, blockchain, kunstig intelligens og andre nye teknologier, fortsat vil have en betydelig indvirkning på borgernes liv og på deres rettigheder. Det er vigtigt at tage hensyn til, at digitale løsninger og nye teknologier medfører både vigtige muligheder for bedre at sikre grundlæggende rettigheder såsom adgang til domstolsprøvelse og ytrings- og informationsfrihed og potentielle risici, herunder i forbindelse med databeskyttelse, privatlivets fred, ligestilling og menneskelig værdighed.
45. I den forbindelse anerkender Rådet behovet for at styrke tilliden til nye teknologier såsom kunstig intelligens og ser frem til, at der bliver udarbejdet retningslinjer på dette område i overensstemmelse med chartret.
-